

RAFAELE
MALAVAZI
AMBIS

Preveo Ljubeta Babović

VULKAN
IZDAVAŠTVO

Beograd, 2020.

Naziv originala:
Rafaele Malavasi
TRE CADAVERI

Copyright © 2018 Newton Compton editori s.r.l.

This edition published in agreement with the Proprietor through MalaTesta
Literary Agency, Milan

Translation Copyright © 2020 za srpsko izdanje Vulkan izdavaštvo

ISBN 978-86-10-03568-1

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

PROLOG

Vidljivost je bila oskudna. Odlučila je da se zaustavi.

Ulični lampioni bacali su slabu svetlost na ostale automobile i malobrojne osobe u okolini. Kiša je izobličavala njihov odraz, činila ih mutnim i deformisanim.

Morala je da čvrsto drži ruke na volanu, zato što su joj drhtale. Otakako je ostavila kćerku na bazenu, obuzela je neka čudna drhtavica. Nije uspevala da je kontroliše. Polazila je iz donjeg dela leđa i prostirala se čitavom dužinom ruku.

Nije bogzna kako poznavala četvrt Kvinto, ali glavnu ulicu na kojoj se sada nalazila, nju jeste.

Pažljivo je gledala ispred sebe. Nedaleko odatle nalazio se pešački prelaz, jedva ga je razaznavala, delovao joj je kao beličaste mrlje na asfaltu.

Pomisli kako neće proći mnogo vremena a ona će morati da se vrati nazad u Albaro, da uzme kćerku sa plivanja.

Pogleda na sat na komandnoj tabli. Uporedi vreme sa onim na satu koji je imala na ruci. Kazaljka koja pokazuje minute približavala se petici i ona zbog toga oseti potmuli udarac posred grudi.

Kao da se radilo o uzburkanom moru, zato što oseti da joj sa desne strane nailazi pravilan i isprekidan šum talasa koji udaraju u grebene. Učini joj se da oseća njihov miris, prijatan miris soli i morskih plodova.

Za trenutak pomisli na pesak Stintina*, na poslednje leto, kada je delovalo da je život pod njenom potpunom kontrolom. Na svoju decu

* Letovalište na Sardiniji. (Prim. prev.)

koja skaču u vodu sa platforme i na svog muža koji je čeka sa dva koktela *pims* u rukama.

Pomisli na krstarenje Mediteranom prošle zime.

Ali ne sme da skrene misli. Ne može to sebi da dozvoli. Duboko udahnu na nos i onda izbaci sav vazduh napolje.

Eto, došao je trenutak da nastavi dalje. Otkucaji su se pojačavali. Ubacuje u prvu brzinu i pritisne gas do daske. Ulazi na kolovoznu traku trenutak pre nego što je neki drugi automobil pretekne. Neko vozilo iz suprotnog smera ima upaljena duga svetla. Za trenutak biva zaslepljena.

Neki čovek je na pešačkom prelazu. Više ne može da se zaustavi. Pokušava da ubrza i natera pešaka da se vrati nazad, ali je isuviše kasno. Glava čoveka udara u haubu, a noge mu bivaju prikleštene. Auto nastavlja da se kreće dalje još pet metara. Pa još deset. Tek onda se zaustavlja. Glava čoveka odskaače dva-tri puta, pa onda nestaje sa prednje strane, kao da ju je progutao vrtlog.

Otvora vrata automobila i izlazi sa rukama na modrim obrazima. Posrće. Ljudi dotrčavaju, počinju da viču, da pokazuju. Čovek leži ispod automobila, glave prignječene prednjim točkom.

Zakasniće da uzme kćerku.

U tom trenutku prolazi kruzer. Baš ispred nje, na otvorenom moru.

Manci raširi ruke, zevnu i ispusti nekakav čudan zvuk, nešto što je podsećalo na mukanje krave. Uvek je to radio, čime je izazivao osmehe kod onih koji su obično dolazili u te kancelarije i hodnike i ostavljao zatečenim novodošle.

To sigurno nije bila najprikladnije reakcija na upravo primljen telefonski poziv, ali bi se rado odrekao tog uviđaja u jedanaest sati uveče. Opasa futrolu sa revolverom, navuče jaknu i uđe u salu operativnog centra. Na dužnosti su bili Đustini i Vajsova.

„Ursi, da li bi ti odgovarao jedan izlet na brda? Hajdemo.“

Manci se ni trenutka nije premišljao. Načelnik odeljenja Đustini bi odmah počeo da mu dosađuje sa hiljadu pitanja, te o čemu se radi, te zašto baš u ovo doba noći, te zašto ja a ne Vajsova i tako bi to bilo tokom čitavog puta. Nasuprot tome, zamenica Ursula Vajs je već bila pored njega.

Bez reči uđe u beli *leon*. Manci je bio za volanom i dodao je jači gas, pa se uputio ka kružnom bulevaru koji vodi na brdo. Kišica puna peska koju je na Đenovu naneo uporni vetar široko počeo da prlja vetrobransko staklo.

Vajsova je ćutala sve vreme puta, ukočena i prava kao njena kratka plava kosa. Svakako se nije isticala preteranom briljantnošću, ali je bila odličan agent, najpouzdanija osoba u čitavom Odeljenju za ubistva u okviru Specijalne jedinice policije. A u ono malo slučajeva kada je govorila, i to samo kada joj je postavljeno pitanje, nikada nije propuštala da mu se obraća sa *inspektore*, bilo da započinje ili završava rečenicu.

Nekoliko minuta kasnije našli su se u Ulici Karso. Parkirali su se na ivici ulice iza nekoliko vozila, od kojih je jedno pripadalo Opštinskoj

policiji. Upravo je jedan gradski policajac obavestio Specijalnu jedinicu, s obzirom na prirodu otkrića.

Kiša je padala sve jače. Mancini opsova u sebi kada ugleda lampe kako osvetljavaju malu gomilu okupljenu na dnu padine, iza ivice puta. S obzirom na klizav teren i strmi nagib, doći dotle bilo je sve samo ne lako.

Uzeše baterijske lampe i počеше da se spuštaju. Pridržavajući se za grmlje i stabla drveća, dok su mu cipele sve više upadale u blato, Mancini je imao utisak da se Vajsova, sa svojim dugim nogama izvežbanim skvatom, snalazi mnogo bolje nego on.

Kada su stigli na zaravan u dnu padine, nije mu promakao način na koji se ona sklonila na stranu da mu omogući da prođe ispred nje i prokrči put između osoba raspoređenih u polukrug.

„Inspektor Gabrijele Mancini“, reče on, da privuče pažnju prisutnih.

Svi se okrenuše, a Mancini krenu napred i usmeri lampu u zemlju iz koje se u naletima podizao dim, kao da su kišne kapi isparavale čim dotaknu tlo. Iskopani deo u sredini zaravni postajao je sve tamniji; kao nekakva mračna zakrpa, upadao je u oči u odnosu na ostatak zemlje.

Tu dole bila je nedavno pokrivena jama. A iz jame je izvirivao neki predmet koji Mancini u prvom trenutku nije uspeo da identifikuje.

„Ostaci neke životinje?“

„Ne deluju kao ostaci životinje“, reče jedan od dvojice gradskih policajaca. Učini mu se da je prepoznao taj glas. On je razgovarao sa njim telefonom kada mu je taj čovek saopštio „da su pronađeni biološki ostaci koji se ne mogu odmah identifikovati i da se vrlo verovatno radi o nekoj životinji, ali nismo sigurni u to“.

Inspektor napravi nekoliko koraka napred i kleknu na vlažnu zemlju. Zatim spusti dlan na tlo. Iz zemlje je dopirala jasna, postojana toplina.

Nastavi da čuči i za trenutak se okrenu, kao da nešto čeka ili od okupljenih traži potvrde koje nisu stizale. Iznenada, zebnja mu se sklupča u stomaku.

Usmeri lampu da detaljnije pregleda ono što je delovalo kao završetak neke kosti. Vertikalno je izvirivala iz zemlje. Nije se radilo o celoj kosti, na vrhu se videla kosa fraktura, pocrnela od tragova čađi. Oko patrljka se primećivalo tkivo šape ili uda onog kome je pripadao. Nije

bilo jasno vidljivo zbog blata i oštećenja koja su verovatno izazvale opekotine.

„Ko je ovo otkrio?“

„Jedan stanovnik iz okoline“, odgovori policajac. „Neki momak koji je šetao psa putem. Kaže da je životinja u jednom trenutku poludela, otrgla mu se s povoca i pojurila između drveća, sve dok nije došla tu dole. Kada je uspeo da stigne psa, zatekao ga je kako izuzetno uznemiren kopa zemlju. Kaže da ga je jedva odvuкао pomoću povoca. Tek posle toga je primetio kost ili šta god da je u pitanju, i onda je pozvao nas.“

Dok je slušao izveštaj policajca, Manci zapazi da na manje od pola metra od patrljka još nešto jedva da proviruje iz zemlje. To nešto bilo je beličaste boje sa potamnelim prugama na sebi.

Ustade i ukuca u telefon broj centrale. Zafrkta kada začu glas koji mu je odgovorio.

„Đustini, ovde treba da se organizuje vađenje leša“, reče glasom koji nije dopuštao prigovore. „Moguće je da se radi o ljudskim ostacima. Uzevši u obzir ovo malo što sam video, biće potrebno da se to najavi Tužilaštvu.“ Dok je to govorio, probijao se kroz živi bedem koji su stvorili prisutni.

„Ne, nije se raspalo, čak izgleda da je dobro očuvano. Pronašao ga je neki pas.“

„Belgijski ovčar“, pojasni policajac koji ga je pratio.

Manci ga prostreli pogledom. „Belgijski ovčar“, ponovi zatim u telefon, „kao oni iz policijske patrole.“

Đustini to primi k znanju na drugoj strani linije, kada Manci naglo podiže glavu i skloni mobilni telefon. Stavi ga onako upaljenog u džep i pojuri ka jami.

„Vajsova, pomoz mi, brzo“, zaurla i poče da golim rukama kopa oko sada sve isturenijeg patrljka, dok su mu se blato i mlaka zemlja uvlačili ispod noktiju.

Nije smeo da odbaci tu mogućnost, zašto nije odmah na to pomislio?

Kada se polovina ruke pojavila na svetlu, pokrenula se i trgla, što je potvrdilo njegovu intuiciju: tu dole nalazila se neka osoba. I bila je još živa.

2

„Je li živ ili mrtav?“

U stvari, posmatrano sa kauča, delovao je baš mrtav.

Gofredo Spada protrlja oči, stavi na stočić knjigu koju je već nekoliko minuta držao zatvorenu u rukama i ustade uz nadljudski napor.

Njegov sin Lorenzo stajao je prislonjen nosom uz staklo akvarijuma, dok je desnim okom proučavao Pekosa, zlatne ribice komete koju su kupili pre nedelju dana. Pekos je nepomično ležao u sredini posude, u neobičnom položaju, kao olupina broda oborena na levi bok.

Čak je i Bil, riba-anđeo, delovao veoma zabrinuto i neobuzdano se vrteo oko svog prijatelja.

Istini za volju, Gofredo Spada je često čuo svog sina kako govori da ove dve ribe uopšte nisu prijatelji. I zaista, između njih postoji – ili je postojalo – žestoko suparništvo, naročito kada dođe vreme da se jede.

Bilo je dovoljno da se on ili Lorenzo približe sa kutijom sa hranom, pa da ribe odmah svom snagom krenu u jednu vrstu zapletene igre, sazdane od udaranja repovima i guranja, sve dok jedno od njih ne pronade idealni položaj da proguta najkrupnije komade. Gotovo uvek je Bil pobeđivao, na Lorencovu veliku žalost, koji je zbog hromatske solidarnosti (i on je bio crven), držao stranu Pekosu.

„Da li je džindžerizam na kraju trijumfovao?“, upita Gofredo.

Lorenzo razrogači oči prema ocu.

„Daj, tata“, reče Lorenzo, lupkajući po staklu, ne skidajući pogled sa Pekosa. „Zaboravio si da imam jedanaest godina? Hoćeš da mi kažeš da je sasvim mrtav?“

Baš u tom trenutku Pekos zamahnu repom, zauze pravilan položaj i poče mirno da tumara po akvarijumu, dok ga je Bil pratio u stopu.

„Ura!“, povika Lorenzo. „Ništa od džindžerizma, tatice.“

„Džindžerizma, Pongo. Ali to nema veze sa tim da li je neko živ ili mrtav. Ima veze sa bojom.“

Pongo je bio nadimak koje mu je majka nadenula kada je imao oko tri godine, kada je plastelin postao njegova omiljena igra.*

* *Pongo* je naziv plastelina poznatog brenda pribora za crtanje i slikanje *Dotu*. (Prim. prev.)

„Bojom? Pekosovom bojom?“

„Tačno, crvenom. Sećaš li se da si mi pre neki dan rekao da te tvoji drugovi često zafrkavaju?“ Gofredo se vrati na kauč, uhvati Lorenca za ramena i stavi ga na svoja kolena. Već neko vreme je hteo da se suoči sa tim da mora da obavi taj razgovor, iako nije bio siguran da je njegov sin dovoljno odrastao da ga razume.

„Bio je to Federiko, on me je oborio. 'Izgledaš kao zgaženi paradajz pored smrdljivog govanceta', rekao mi je dok sam bio na zemlji. I svi ti gadovi okolo počeli su da se smeju.“

„Hej, bez psovki“, prisili sebe da ga opomene, mada je mislio isto što i sin. „Nemoj da obraćaš pažnju na to, Lorenzo. Znaš li koliko su mene zadirkivali kada sam bio tvojih godina? Kako sam odrastao, kosa mi je postala skoro kestenjasta, ali sam kao mali imao crvenu, možda i jače crvenu nego što je tvoja. Bila je skoro narandžasta. Nemoj da se smeješ, stvarno je tako bilo. Čak sam bio pun pega, mada se sada manje vide.“

Lorenzo se odjednom uozbilji i pogleda ga, namrštenog čela. Njegova mimika lica Gofredu je bila neodoljiva.

„Je li to ono što si hteo da kažeš sa onom stvari o džindžeru?“

„Manje ili više. *Džindžerizam* je kada dečaci siledžije zafrkavaju one koji su kao ti i ja, koji imaju crvenu kosu.“

„A zašto onda ne zafrkavaju one koji imaju plavu kosu?“

Dobro pitanje. Ni on to nikada nije razumeo. Ni njegova majka, prva prava riđokosa u porodici, nije bila u stanju da mu to objasni.

„To ne znam da ti kažem. Možda smo više... retki. A to neke ljude plaši. Zato ima onih koji reaguju na glup način. Nažalost, često se događa da se na različitost reaguješ na glup način.“

„Okej, taticе. Znači, kada se to opet dogodi, mogu da mu kažem: 'Zašto me džindžerišeš?'“

Gofredo se nasmeši i jednom rukom mu zamrsi kosu.

„Hajde, na spavanje, sutra će budilnik rano da zvoni.“

„Uh, jel' baš moram da idem u školu? Radna nedelja bi morala da bude kraća i da se završava u četvrtak!“

„Briši! Daću ja tebi kratku radnu nedelju.“

„O-keeej“; reče Lorenzo, pomiren sa sudbinom, razvlačeći poslednji slog. „Ćao, Pekose, ćao Bile. Laku noć.“

Gofredo pogledom isprati sina, koji se klatio dok se kretao ka svojoj sobici. Video ga je kako ulazi, u jednom skoku, skupljenih nogu. Pomisli da je, sve u svemu, džindžerizam podnošljiv; neće još dugo trajati, imajući u vidu ramena i građu njegovog sina, koji kao da je svakim danom postajao sve veći. Uskoro će i najupornije siledžije morati da uzmaknu. Isto se dogodilo i njemu.

Stvari će se, kao i uvek, srediti same od sebe. Ipak, ne baš sve.

Oštar bol probode ga u stomaku, pri pomisli na tu drugu stvar koja bi mogla da obeleži život njegovog sina. Možda će i ta teškoća pre ili kasnije biti ukroćena, ili barem svedena na pravu meru, tako da se može živeti sa njom. Ali nikada neće moći da bude potpuno savladana.

3

Sve ono što je Mancini bio prinuđen da viđa tokom godina, ojačalo ga je. To je bilo ono u šta je voleo da veruje. U stvari, viđao je i gore stvari, pa ipak mu je to zgrčeno telo, čije se vađenje pokazalo uzaludnim, izazvalo nadražaj za povraćanje, koji je s mukom uspeo da suzbije.

Leš koji je sada ležao na krevetu Sudske medicine bio je dobrim delom ugljenisan. Lice je bilo deformisano do te mere da je imalo dijaboličan izgled i, onako okrenuto ka ulazu, dočekalo ga je iskeženog izraza.

Doktorica Delogu je izlagala komesaru prve rezultate analize tkiva. Inspektor im se pridruži, pokušavajući da prikrije nelagodnost.

Njemu je odmah bilo jasno da žena koju su izvukli iz donjeg sloja zemlje nema ni najmanju šansu da preživi.

Sloj zemlje koji ju je prekrivao nije bio debeo, svega dvadeset ili trideset centimetara. Videli su kako postepeno izranja nago telo žene, šćućureno u neobičnom položaju. Ruke su joj bile ispružene naviše, to je prvo što je bilo uočljivo. Ali su nedostajale obe šake. Koža je bila prekrivena opekotinama, više izraženim na nadlakticama i na leđima, gde se pokožica stvrdnula u koru i poprimila modru boju.

Uklonjena zemlja bila je topla, a toplota se pojačavala kako su postepeno nastavljali da kopaju. Da bi završili posao, na kraju su bili prinuđeni da navuku rukavice.

Posle nekog vremena telo se više nije pomeralo. Ali je Mancini po završetku operacije prislonio lice uz otečena usta žrtve i uspeo da oseti izuzetno slab, iznenađujući dah života.

Bilo je čudno što ga u tom trenutku, s obzirom na konfuziju zbog događaja i žestoke borbe za spasavanje života, pogled na izmrcvareno telo nije uznemirio više nego obično. Ali sada, uz hladnu svetlost halogenih sijalica i unakaženo lice okrenuto ka njemu, osetio je grčeve u stomaku.

„Smrt je nastala zbog hipermetaboličkog stanja“, objašnjavala je doktorka, „izazvanog velikim širenjem opekotina, koje su dovele do kolapsa tkiva i gubitka proteinskih rezervi. Opekotine su zahvatile devedeset odsto tela, ali su samo one na rukama i na leđima iznad drugog stepena.“

„Znači, bila je spaljena i zatim zakopana živa?“, upita komesar Dondero, spuštajući naočari navrh nosa. Mancini zapazi koliko je bleđ. Verovatno je i on bio prilično potresen zbog stanja leša.

„Bila je živa sigurno, a preminula je ubrzo nakon dolaska u bolnicu. Ali nije jasno da li su opekotine nanete pre ili posle zakopavanja.“

„U kom smislu, izvinite?“, upita komesar.

Doktorka je oklevala nekoliko trenutaka. „U smislu da sam se susrela sa dve vrste opekotina: onim na najvećem delu tela a naročito na leđima, koje su izgleda izazvane produženim kontaktom sa agensom na srednjoj temperaturi, i to ne sa snažnim, već kratkim dejstvom vatre ili nekog užarenog predmeta. U stvari, pokazalo se da su mišićna vlakna uništena na jedinstven način, da su pokidana, a ne destrukturna.“

Dondero i Mancini se pogledaše, kao da su jedan u drugom tražili odgovore koje nisu imali. Onda se inspektor prvi umeša: „Zemlja svuda okolo, pogotovo ispod tela, bila je veoma topla. Forenzika je uzela nekoliko uzoraka i sada ih ispituje. Možda je taj agens prouzrokovao opekotine kada je telo već bilo zakopano?“

Mancini je već više puta sarađivao sa doktorkom Katarinom Delogu. Bila je sudski lekar sa velikim iskustvom. Njene analize su se uvek

pokazivale kao precizne i iscrpne, i uvek ih je izlagala krajnje savesno. Zbog toga se još više uznemirio, videvši da ona ovog puta ne vlada situacijom.

„Hm... U ovom trenutku je teško davati pretpostavke. To sigurno ne može biti uzrok opekotina na rukama.“

„Na rukama?“, povika Dondero. „Kojim rukama? Nije mi poznato da su pronađene.“

„U stvari, odstranjene su uz dva oštra reza lakatne kosti, malo ispod zgloba. Nekim vrlo teškim sečivom, možda. Ali su po svoj prilici najpre izložene vrlo teškim opekotinama, s obzirom na stanje epiderma u okolnom tkivu. Postoje tragovi opekotina četvrtog stepena koje su stigle do kostiju u blizini reza.“

„Jebote!“ Manci zatvori oči i podiže glavu prema neonskom svetlu na plafonu. Onda je spusti, pogleda u patrljke položene na ženin stomak. Koji je bio smisao toga da bude podvrgnuta takvoj užasnoj agoniji? Zamisli na trenutak zemlju nabacanu na to telo, bespomoćno ali budno. Pokuša da rekonstruiše: „Znači da joj je ubica zapalio ruke, odsekao ih, a onda je živu zakopao, grejući zemlju oko groba da bi je ispekao na tihoj vatri. Je li tako?“

Doktorica Delogu samo ćutke klimnu glavom.

„Bila je naga. Je li bilo znakova zlostavljanja?“, upita Dondero, nakon što je pola minuta razmišljao bez reči.

„Ne, seksualno zlostavljanje treba isključiti, koliko je bilo moguće utvrditi. Za sada je teško ustanoviti povrede zbog opekotina.“

„Nego, šta možete da nam kažete o ovoj ženi, doktoriko?“, nastavi komesar. „Koje elemente za identifikaciju možete da nam date?“

„Pa, koliko sam do sada mogla da ustanovim, reč je o ženi kavkaskog tipa, starosti između četrdeset i pedeset godina. Bez posebno primetnih obeležja, osim proteze od titana na glavi butne kosti. Iz razumljivih razloga nemamo otiske prstiju. Dužice očiju su oštećene zbog toplote, ali smo pokušali da izdvojimo deo vezivnog tkiva, da izmerimo gustinu proteina. Svetloplave oči. Plava kosa, prirodno smeđa, dužine malo iznad ramena. Svi zubi prisutni, osim dve osmice u gornjoj vilici, odlično očuvani. Levi gornji očnjak najvećim delom popravljen u više navrata.“

Dvojica policajaca se opet posavetovaše pogledom.

„Hvala, za sada. Očekujemo vaš izveštaj kao i obično.“

Dondero se uputi ka izlazu, a Mancini učini isto. Ali se predomisli.

„Još nešto, Katarina“, nastavi, vraćajući se nazad. „Dok smo iskopalili, na vratu žrtve, ispod donje vilice, pronašli smo predmet od tvrde plastike u obliku polulopte, pričvršćen kanapom koji prolazi iza potiljka.“

„Da, da, videla sam to. Verovatno je bio pričvršćen ispod nosa, na ustima. Stavljene su sigurno da žrtvi pruži neku vrstu vazdušne komore i da joj na taj način omogući da nastavi da diše.“

„Kažete da joj je ubica to stavio kako bi je održao u životu?“

„Ne, ne mislim da je tako“, odgovori ona. „Verovatno je to koristio sa drugim ciljem: da učini da umre što sporije.“

4

Sporo, sve sporije. Svaki minut, svaka pojedina sekunda protiče joj pred očima. Može da ih učini vidljivim, te proklete sekunde, da svaku od njih obeleži brojem i da ih poređa jednu za drugom. Čine beskrajni sled, neprekidnu liniju koja polazi sa horizonta i vijuga kroz brda, nastavlja kroz rastinje, uvlači se kroz pritvoreni prozor suterena, prolazi kroz praznu sobu i podvlači se ispod zamandaljenih vrata. Prolazi joj ispred očiju, ta linija praćena metalnim otkucajem, sričući svaki pojedini trenutak koji je čini.

Neki šum odjekuje joj u glavi. To je kapljanje vode. Curi iz loše zatvorene česme, možda namerno tako ostavljene. Čini joj se da će poludeti.

U ručne zglobove i nožne članke urezuju joj se konopci. Usne suve, dehidrirane. Bokal sa vodom nije daleko, ali van njenog domašaja. Prsti na rukama izmrcvareni, neki možda i polomljeni, nokti iščupani. Nos je sada već naviknut na taj nepodnošljivi smrad. Smrad vlage koja se uvukla u ogoljene zidove. Smrad buđi od koje je satruo sivi linoleum na podu. Ali ono što nadmašuje sve ostale je njen smrad.

Znoj i mokraća su se uvukli u dušek na kojem leži, bačen na pod, kao i u pocepane prnje koje ima na sebi. Izmet u svakom čošku, okružen razigranim insektima.

Koliko je dana, nedelja, možda meseci provela tu unutra, nije u stanju da kaže. Ne može da registruje smenjivanje mraka i svetlosti. Vreme otkucava samo prilikom njegovih ulazaka.

Evo ga, dolazi.

Već dugo, svaki put kada začuje odjek njegovih koraka na stepenicama, a zatim škripu spoljnog katanca, obuzme je drhtavica i penje joj se od grudi do grla, ostavljajući je bez kiseonika, dovodeći je u stanje da se skoro onesvesti. Sada više ne.

Sada joj paljenje sijalice, koja onako povezana golom žicom visi sa plafona, i otvaranje gvozdениh vrata pružaju olakšanje.

Svetlost preplavljuje suteran i zaslepljuje je na nekoliko trenutaka.

On joj prilazi. Ne izgovara ni reč. U jednoj ruci nosi uobičajenu plastičnu posudu, iz druge izviruje jedno od oruđa koje je već naučila da prepoznaje. Isprazni posudu na dušek, blizu njenog lica. Ona se onda istegne, okreće telo i pokušava da zadrži položaj oslanjanjem na nadlaktice, vezane iza leđa. Beli pirinač, posan, gotovo suv. Za tren oka ga nema. Zatim stiže voda. Po licu, mlaz koji šiklja iz bokala. Mora da izvije vrat da bi usnama doprla do njega.

On klekne na dušek i pokazuje joj oruđe: to su električarska klešta, sa dugačkim kljunovima, produženim i blago savijenim. Drugom rukom joj nežno miluje lice, najpre obraz pa onda bradu. Zatim mu ruka klizi i sklanja joj sa grudi košulju koja je sada svedena na prljavi dronjak.

Oseća hladni metal na sebi, ali je strah više ne dotiče. Ukoči se kada se klešta skupe. Zagriže unutrašnjost obraza, da mu ne bi pružila zadovoljstvo ako urla. I zahvaljuje. Bol je oštar, stiže u isprekidanim talasima svaki put kada on stisne klešta, povuče i okreće ih. Ali je zahvalna za tu patnju, hvata se za nju svim svojim bićem. Zato što, zahvaljujući tom bolu, uprkos svemu, čuva saznanje da još postoji.

5

„Još jedno ura za Đuliju!“

Usred aplauza i glasova dece i odraslih začuo se pucanj čepa izvađenog iz flaše.

Đulija je dobila prvo parče torte, tri prsta patišpanja i barem duplo više fila. Odbaci kašičicu i pokuša da ga rukama direktno ubaci u usta, čime je pretvorila sebe u jednu vrstu snežne lutke. Šlag na rukama, po licu i po vratu.

Lorenzo se podrugljivo nasmeši.

„Zašto se smeješ, Lolo?“, pobuni se njegova prijateljica i zalepi mu na lice ostatke torte koji su joj ostali u rukama.

Roditelji se odmah okupiše i započеше sa ćaskanjem i pijuckanjem na drugom kraju salona. Bio je veliki kao čitav Lorencov stan, a sa prozora se video ulaz u luku i zgrada Pomorskog sajma. Đulijin tata se bavio nekim važnim poslom, bio je arhitekta, inženjer, Lorenzo nije baš tačno zapamtio. Čak je i njihov automobil bio tako veliki da su sve zvanice mogle da stanu u njega.

Lorenzo obrisa lice rukavom, ne prestajući da se smeje. Đulija mu nije bila samo drugarica iz razreda. Sa njom je imao poseban odnos otkako su se upoznali u obdaništu. Ali poslednjih meseci, nakon što je Lorencova mama otišla, a Đulijin brat umro, njihova veza je postala neraskidiva. Nije bilo Lorenca bez Đulije, niti je bilo Đulije bez Lorenca. U razredu su ih zafrkavali, nazivajući ih 'Đulijeta i Lolomeo'.

I njegov tata i Đulijina mama su se veoma dobro slagali. Sada su stajali malo po strani od ostatka odraslih i posmatrali ih. Domundavali su se prisno, zadržavajući pogled na njima, povremeno se zagledali jedno u drugo i klimali glavom. Onako visok i krupan, kakav je bio, njegov otac ju je gledao odozgo. U crnoj majici preko pocepanih farmerki i sa patikama na nogama, bio je u jasnom kontrastu sa ostalim odraslim osobama. Najelegantniji od svih bio je Đulijin tata, u sakou i sa kravatom. Nalazio se usred grupe očeva, nešto je pričao i energično gestikulirao, dok su se svi smejali.

„Da li ti se svideo moj poklon?“

„Naravno, zar nisi video?“ Đulija povuče rukav i pokaza srebrnu narukvicu sa priveskom u obliku potkovice. Lorenzo ju je brižljivo odabrao zajedno sa tetkom Karolom, kada su pre dva popodneva zajedno posetili juvelirnicu u Ulici San Vinčenco.

„Čak se i mami mnogo svidela, znaš? Ona mi je rekla da je odmah stavim i da je srećna što smo prijatelji.“

„Prijatelji? Ja nisam prijatelj sa ženama, šta je tebi?“ Isprati poslednje reči isplaženog jezika i pobeže u sobu gde su se nalazila sva druga deca, a ona potrča za njim.

Gofredo je prisustvovao sceni zajedno sa Lučijom, vlasnicom kuće.

Bila je to sitna i ljupka žena, proporcionalne građe i svetlih, izrazito plavih očiju, koje su delovale još dublje zbog senke tuge duboko urezane u njih. Gubitak starijeg sina bio je izuzetno težak udarac. Ipak, to se nije odrazilo na društveni život bračnog para Barabino, koji je ostao naizgled nepromenjen, možda da se kod male Đulije kasnije ne bi stvarale traume.

Ipak, Gofredo je u Lučijinim očima mogao da pročita svu onu patnju zbog onog što se dogodilo, bes, sumnju. Možda nije učinila sve što je mogla – to nije prestajala da ponavlja sebi, nastavljajući da se muči – a Đakomo je umro sa svojih trinaest godina u operacionoj sali.

Ništa nije vredelo što je poveren najboljem dečjem kardiohirurgu. Štaviše, kružile su nove glasine o podizanju tužbe Barabinovih protiv doktora zbog nemara.

Nikada nije čuo Lučiju da direktno govori o toj nesreći, uprkos tome što su imali naviku da se svakog dana zadržavaju i čavrljaju na izlazu iz škole. Kao da se radilo o ugovorenom sastanku: od ponedeljka do četvrtka, osim kada su sprečeni, oboje (barem on) dolazili su deset-petnaest minuta ranije. Voleo je da priča sa Lučijom, a primetio je da ni ona nije ravnodušna prema tim njihovim susretima. Postojala je fizička privlačnost, naravno, ali ona nije bila glavni razlog njihove bliskosti. Bili su povezani željom da podele bol i da na taj način to prihvate i zaborave, da ponovo bar malo otkriju sebe, onakve kakvi su bili pre, za

vreme i posle tog bola. Gofredu je bilo savršeno jasno da je njihovo viđanje ostalim roditeljima moglo da izgleda previše redovno. Nisu izostajali ni ispitivački pogledi i zlonamerne glasine. Pa ipak, oni uopšte nisu marili za to.

Kao što ona nije volela da govori o sinu, tako je i on izbegavao svako spominjanje njegove žene Ane. Međutim, Lučija je tog popodneva sasvim neočekivano prva zapodenula razgovor o tome.

„Gofredo, izvini što to sebi dopuštam... Već neko vreme razmišljam, ali do sada nisam osećala da... ukratko, nije među nama bilo ovog poverenja koje imamo sada. Već dugo ne viđam tvoju ženu. Pre je samo ona dolazila po tvog sina, onda je odjednom više nije bilo i pojavio si se ti.“

Vozić dece, među kojima se nisu nalazili ni Lorenzo ni Đulija, prođe uz vrisku između njih dvoje.

Gofredo je neko vreme ostao nem, ispijajući do dna ono što je ostalo u čaši. Bio je neodlučan, za trenutak nesiguran kojoj verziji da se prikloni: imao je poverenja u njenu diskretnost, ali ponekad poluistina može da bude gora od ćutanja ili potpune iskrenosti, tako što pođe ko zna kakvim putem i dopre do pogrešnih ušiju.

Iz neprilike ga izvuče Lučijin muž.

„Hej, Spada, hajde mani se žena i pridruži nam se!“

Arhitekta Đani Barabino prođe pored njih, jer je krenuo do stočića u uglu da sa njega uzme još jednu flašu šampanjca. Gofredo je bio siguran da ga na to nije podstakao konobarski duh. Već poduže je osećao pogled domaćina na sebi i na njegovoj ženi.

„Dolazim, dolazim“, odgovori u pola glasa kada se ovaj vrati sa flašom u ruci.

Pozdravi se sa Lučijom klimanjem glave i, šireći ruke u znak izvinjenja, uputi se ka grupi muškaraca.

Priđe im sa osmehom. Barabino, ali i svi ostali su mu baš išli na nerve.

6

„*Me' cojoni!* Ma nemoguće!“ uzviknu Mancini, dijalektom koji je odavao njegovo poreklo.*

Uprkos tome što je Katarina Delogu prethodnog dana predvidela veliki deo sadržaja izveštaja autopsije, dok ga je čitao crno na belo, to ponovo izazva u njemu svu onu nelagodu, mešavinu besa i strepnje koja ga je napala otkako se uhvatio ukoštac sa ovim slučajem. Najpre je bio iznenađen, a isto tako i iznerviran. Nije to bilo previše profesionalno, ili možda jeste kada se sagleda dublje. Zato što ono što je osećao nije bio samo gnev i sažaljenje. Nešto drugo ga je nedvosmisleno potresalo. Strepnja. Zbog onog što bi još moglo da se desi.

Stavi listove papira na pisaći sto. Glavni detalji veštačenja, zajedno sa rezultatima forenzičkog ispitivanja obavljenog na licu mesta i u laboratoriji, davali su prilično jasnu sliku.

Dustini i Santamarija sedeli su preko puta njega i čekali u potpunoj tišini da on završi sa čitanjem.

„Žrtva, žena evropske rase, starosti između četrdeset pet i pedeset godina, preminula je od posledica proširenih i dubokih opekotina“, počeo inspektor sa podnošenjem izveštaja. Povremeno je bacao pogled na listove papira, kako bi tačno preneo pojedinosti. „Skromna količina cijanida otkrivena je u digestivnom traktu, količina koja nije smrtonosna, ali vrlo verovatno data da omami nesrećnicu, kako bi telo bilo lakše preneto.“

„Znači, žena nije došla na to mesto na svojim nogama?“

Agent Antonio Santamarija, dvadesetosmogodišnjak, tek nedavno je dodeljen Specijalnoj jedinici. Bilo je jasno da jedva čeka da postavi neko pitanje. Vrpolio se na stolici, uzbuđen zbog činjenice da učestvuje u svojoj prvoj istrazi koja ima određeni značaj.

Ne podižući glavu sa lista papira, Mancini nastavi: „Po mišljenju sudskog lekara, cijanid je ubrizgan najmanje sat vremena pre nego što su nanete opekotine. Zato se može pretpostaviti da je prilikom dolaska na

* Izraz na rimskom dijalektu, koristi se da se iskaže iznenađenje, neverica. (Prim. prev.)